

DIRVA

Nr. 91

Rugpiūtis-August 9, 1961

Cleveland, Ohio

CHRUŠČIOVAS ŽADA MESTI SOVIETŲ ARMIJAS I VAKARINIUS PASIENIUS

Rugpiūčio 7 Chruščiovas vėl pasiūlė Vakarams derybas dėl Berlyno, kartu pasirasindamas, kad Sovietija permėsianti savo divizijas į Vakarų Europos pasienius, ir tai reikšią defenzyvinę atsargos priemonę.

Per televiziją Sovietijos gyventojams perd u o t o j e kalboje, tiksliai suderintoje su antrojo sovietų astronauto Germano Titovo grįžimu iš erdvės, raudonasis diktatorius pakartojo nusištatymą aprėžti sąjungininkų teises Berlyne, pasirašant separatinę taikos sutartį su komunistų pavergtąja Vokietijos dalimi.

Derybos lauktinos vėl rudeni

Chruščiovas nepasiūlė jokio kompromiso, kuris galėtų sudaryti derybų dėl Berlyno bazę. Bet jis pareiškė Jungtinėms Valstybėms, Britanijai ir Prancūzijai: "Garbingai sėskime prie apvaliojo konferencijos stalo, išsklaidykime karo psichozę, prašvarinkime atmosferą, remkimės protu, o ne termobranduolinių ginklų jėga."

Suderinant šį Chruščiovo pareiškimą su diena anksčiau Paryžiuje paskelbta Vakarų valstybių užsienių reikalų ministerių deklaracija, ieškančia derybų dėl Vokietijos ir Berlyno, tenka spėti, kad derybos tikrai įvyks, bet jų netenka laukti prieš rugsėjo mėnesį Vak. Vokietijoje įvyksta n e i u s rinkimus ir spalio mėnesį įvykstantį Sovietijos komunistų partijos kongresą.

Stiprins sovietų armiją

Savo kalboje Chruščiovas kaltino prez. Kennedį, kad jis, atsakydamas į sovietų pasiūlymus dėl taikos sutarties su Vokietija, "įsileidęs į ultimatumo pobūdį". Jis kaltino JAV, kad jos grasinančios pradėti karą, ir todėl Chruščiovas turįs imtis "atsakymo priemonių":

"Galbūt mes turėsime padidinti savo armijos skaičių vakariniuose pasieniuose, perkeldami į ten divizijas iš kitų Sovietijos dalių." Ryšium su tuo, galbūt mes turėsime pašaukti dalį atsarginių, kad mūsų divizijos būtų pilnos ir paruoštos bet kuriam eventualumui."

Chruščiovas pareiškė, kad tuo tarpu nereikėsia padinti

fondų kariniams reikalams. Bet prieš mėnesį, liepos 8 d., jis paskelbė, kad Sovietijos karinis biudžetas padidinamas maždaug 3.5 mil. dolerių.

Grasinimai sąjungininkams

Jei notoje Jungtinėms Valstybėms Maskva piršosi draugauti su Amerika, bandydama atskelti ją nuo sąjungininkų, tai šioje kalboje Chruščiovas grasino sąjungininkus, kad jie neremtu Amerikos "pavojingio kurso":

"Jei trečiasis pasaulinis karas prasidėtų, tai jis nebūtų ribota dvikovė tarp Sovietijos ir JAV." Esą, kiekviena valstybė, tarnaujanti tramplynu Sovietijai užpulti, "patirtų pilną, naikinančią mūsų smūgio jėgą".

Berlyno neužblokuosią

Aiškindamas apie taikos sutarties su Vokietija reikalingumą, Chruščiovas pareiškė, kad tos sutarties pasirašymas negalys būti daugiau atidėliojamas, nes dabartinė būklė teikianti Vakarų Vokietijai sąlygas ginkluotis branduolini a i s ginklais ir "tapti pagrindine jėga naujam pasauliniam karui pradėti".

Esą, "jei Vakarų valstybės atsisakinės pasirašyti sutartį, mes išsprėsime tą problemą ir be jų". Tuo atveju Vakarų sąjungininkų susisiektis su Berlynu klausimas turėsias būti sprendžiamas per Rytų Vokietijos vyriausybę. Bet, pabrėžė Chruščiovas, Sovietija neplanuojanti jokios Vakarų Berlyno blokados.

Nors tą Chruščiovo kalbą

daugelis stebėtojų laiko Maskvos pastangomis išspausti iš Vakarų ko daugiau nuolaidų per derybas dėl Berlyno, bet vis dėlto pastebėtina, kad ji buvo skirta sukrėsti Sovietijos gyventojams, kurie ligšiol labai maža žinojo apie Berlyno krizės didumą.

Būdinga, kad vos tik jai pasibaigus, didžiųjų u o s e Sovietijos miestuose buvo pradėti darbininkų mitingai, kuriuose jie "savanoriškai" paprašė vyriausybės leidimo pailginti darbo dieną nuo septynių iki aštuonių valandų, kad "sustiprintų krašto gynybą".

Washingtono prez. Kennedį ir valstybės departamentas susilaikė nuo bet kokių komentarų laukdami, kol kalba bus galutinai išversta ir išstudijuota. Daugumas JAV valdžios narių toje kalboje neįžiūrėjo naujų vilčių susitarti dėl Berlyno, bet kai kurie kongreso nariai matę prošvaistes Chruščiovo pažade neužblokuoti priėjimų į Berlyną.

DIDŽIAUSI MANEVRAI

Apie 40,000 amerikinės armijos ir karo aviacijos karių pradėjo didžiausius taikos meto manevrus abiejų Carolinų valstijose, kiek JAV yra pasiruošusi riboto masto karui.

Manevruose dalyvauja 45 karo aviacijos rezervų ir tautinės gvardijos vienetai iš devynių valstijų ir 28 atsargos karių junginiai iš 12 valstijų.

Europoje JAV armija ir karo aviacija planuoja pradėti didžiausius manevrus nuo praeito karo pabaigos ateinančią savaitę. Pratimas, pavadintas "Wind drift", vyks Prancūzijoje ir Vokietijoje.

VAKARŲ MINISTERIAI SUTARĖ NESKUBĖTI

Vakarų valstybių užsienių reikalų ministrai baigė tris dienas Paryžiuje trukusią konferenciją, vieningai priimdami ryžtingo atsparumo sovietams principą, bet palikdami eilę neišspręstų detalių. Konferencijoje dalyvavo JAV, Britanijos, Prancūzijos ir, dalyje posėdžių, Vak. Vokietijos užsienių reikalų ministrai.

K o n f e r e n c i j o s d a l y v i a i paskelbė deklaraciją, pa-

tvirtinančią Vakarų norą tartis su sovietais dėl Berlyno "priimtiniu pagrindu", bet atidėjo sprendimą, ar patiems imtis iniciatyvos tokias derybas organizuoti. Atidėjimą nulėmė prancūzų pažiūra.

Informuoti sluoksniai sako, kad valstybės sekretorius Rusk nuvyko Paryžium, tikėdamasis laimėti aiškų planą, kaip ir kada sąjungininkai turėtų vystyti diplomatinę akciją, vedančią į

derybas.

Blaivi prancūzų pažiūra

Prancūzija tikino, kad dabartinė situacija Berlyne yra pagrįsta galiojančiomis keturių valstybių sutartimis ir todėl pati nekelia grėsmės pasaulinei taikai. Jei Sovietija norinti pakeisti tuos susitarimus ir tuo būdu sukelti karo grėsmę, tai Vakarų reikalas išaiškinti pasauliui, kas už tai yra atsakingas. Todėl Vakarai, stengdamiesi išlaikyti status quo, neturį skubėti su pasisiūlymais deryboms.

Prancūzija pabrėžė, kad ji neatmetanti derybų su Kremliumi idėją, bet tinkamas laikas joms iškils tada, kai Kremlius parodys ženklų, jog tikrai supranta, kad Vakarai yra vieningai nusistatę ginti savo interesus Berlyne visomis priemonėmis, įskaitant ir ginklų panaudojimą. Tada tik tenka laukti, kad Chruščiovas, atmesdamas karo alternatyvą, rimtai leis į derybas. O kol Chruščiovas to neparodo,ėjimas į derybas tik implikuotų Vakarų kapituliaciją.

Vokiečiai pareiškė pasitikėjimą

Priėmus tą pažiūrą, Va-

so išleistas erdvėn rugpiūčio 6 d. rytą, ir grįžo po 17 su puse orbitų (apskridimų aplink žemę) -- jau pakeltas į majoro laipsnį ir užskaitytas pilnateisio partijos nariu.

karų Vokietijos užs. reik. ministeris Brentano padarė pareiškimą, kuris pašalino svarbią kliūtį, ligšiol drumstusią pasiruošimus deryboms.

Sąjungininkų užsienių reikalų ministrai džiaugsmingai sutiko Brentano pareiškimą, paskelbtą kancelerio Adenauerio vardu, pagal kurį Vakarų Vokietija išreiškia visišką pasitikėjimą trimis sąjungininkais ir nutaria nesimaišyti į derybas su sovietais, kad "nedrumstų vandens". Brentana pabrėžė, kad Vak. Vokietija pilnai pasitinkinti, jog jos interesus tinkamai atstovaus JAV, Britanijos ir Prancūzijos delegacijos.

Padėkodamas už tai, valstybės sekr. Rusk pažadėjo aplankyti kanclerį Adenauerį, dabar atostogaujantį Italijoje, kai grįš po pasitarimų su Italijos premjeru Fanfani.

Italijon valst. sekr. Rusk išvyksta po NATO tarybos posėdžio, kuriame jis pasiūlys NATO jėgas sustiprinti, jas papildant 80,000 vyrų, ginklais ir transporto bei kitais kariniais reikmenimis.

Konferencijoje taip pat nutarta referendumo keliu atsiiklausti Vakarų Berlyno gyventojus, ar jie nori, kad Vakarų sąjungininkai pasiliktų tame mieste. Šį pasiūlymą iškėlė Vak. Vokietijos vyriausybė, ir jį pravedi sutiko Vak. Berlyno magistratas.

Kaitrią vasaros dieną ir žirgū malonu būti maudomam skaidriame Šventosios upelyje...

SOVIETAI IŠKĖLĖ ERDVĖN ANTRĄ ASTRONAUTĄ

Techniniai erdvės laivo duomenys, kaip atrodo, buvo tie patys, kaip ir per pirmojo sovietų astronauto Gagarino skridimą balandžio 12 dieną: kapsulė svėrė arti 5 tonų, skrido apie 17,500 mylių per valandą, orbitą apskriejo per 88 minutes. (Amerikiniai astronautai skrido 2 tonų kapsulėse, kiek daugiau negu 5000 mylių per valandą greičiau, ir jų skridimai tęsėsi apie 5 minutes).

Šis sovietų laimėjimas, dar ryškiau parodęs sovietų pranašumą pastangose užvaldyti erdvę, kaip ir reikėjo laukti, atgaivino Pentagono ir kongreso reikalavimus, kad būtų paskubinta amerikinė erdvės programa. Kariniai sluoksniai pabrėžia būksitavimus, kad karo atveju Sovietija galinti išnaudoti savo pranašumą kariniams tikslams, pvz, branduolinių ginklų gabenimui į kitus kontinentus.

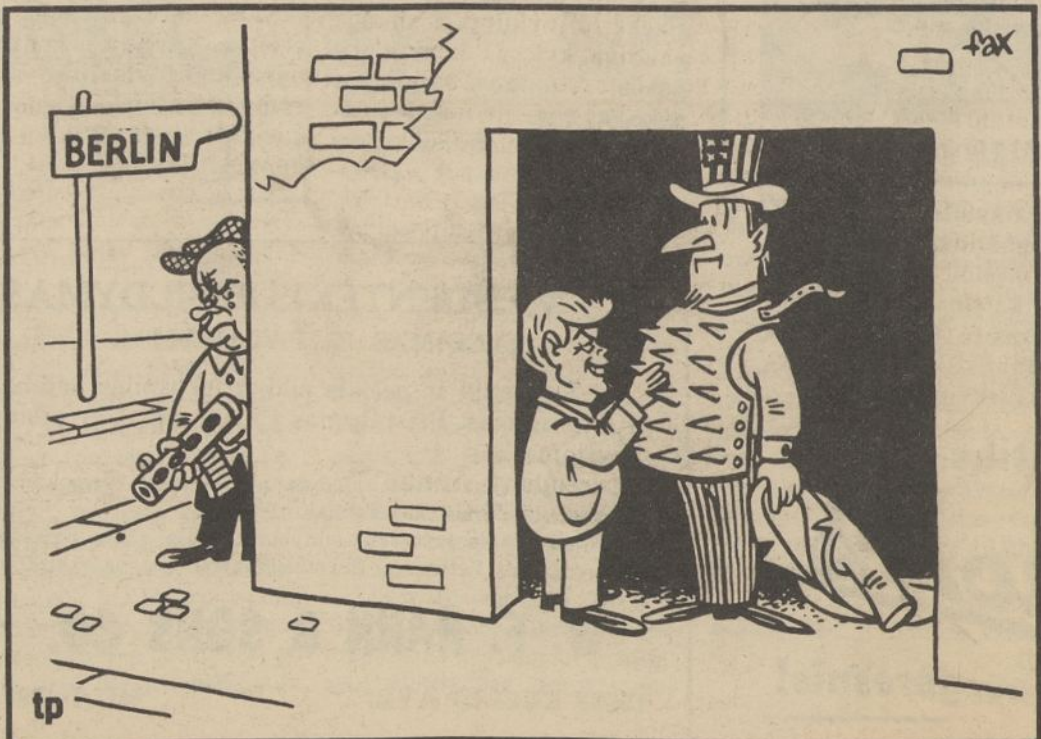
Antrojo sovietų astronauto kapsulė, Vostok II, kelis kartus perskrido virš JAV teritorijos ir, kaip tikinama, net buvusi matoma.

Tuo tarpu JAV planuoja pirmąjį orbitinį skridimą erdvėn tik šių metų pabaigoje arba ateinančių pradžioje. Prieš tai dar bus atlikti du bandymai: orbitinis kapsulės be žmogaus skridimas ir trijų orbitų skridimas su beždžionėmis kapsulės viduje.

Amerikiniai mokslininkai tiki, kad sovietai netolimoje ateityje, galbūt prieš partijos kongresą, iškelsią erdvėn kapsulę su kelių žmonių įgula.

TRUMPAI

* 47 AZIJOS IR AFRIKOS valstybės formaliai pareikalavo nepaprastosios JT plenumo sesijos Tuniso skundams prieš Prancūziją svarstyti. Peticijai dar truko trijų parašų, kad nepaprastojo posėdžio šaukimas būtų privalomas, bet grupės nariai pareiškė JT gen. sekretoriui, kad jie tuos parašus tiksliai surinkti per tris dienas.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Ar Berlynas taps laisvės kovų simboliu?

Visi jaučiame, kad santykiai su sovietais tempiasi. Iš anapus geležinės uždangos ateina žinios, kad sovietai, kietindami žiedą apie Berlyną, į ten traukia daugiau divizijų. Vakariečiai, viešai deklaravę, kad Berlyną gins ir virš dviejų milijonų vokiečių neišduos, taip pat didina ir karių, ir karinio apginklavimo jėgą. O dar pridėjus visus propagandinius tempimus, kad tik priešingoji pusė noriau pradėtų ieškoti derybų, ir tose derybose darytų nuolaidas, neapseina ir be gėdininimų. Ypač šiuo atveju geri ir nepamainomi specialistai yra rusai.

Šiuo metu Berlynas vakariečiams ir pavergtiesiems yra pasidaręs laisvės kovos simboliu. Į Berlyną dabar daug kas yra linkęs žiūrėti, kaip į lemiamą tos kovos mūšį. Bet iš kitos pusės nujaucia, kad jei vakariečiai rimtai pasipriešins ir nė žingsnio atgal nesitrauks, lanksti Chruščiovo politika, tuo pačiu laiku suras kitą auką ir savo apetitus patenkina, bent laikinai Berlyną užmirš. Bet, jei ir taip bus, įtempimas auga iki pačių aukščiausių viršūnių bandant nervus ir jėgas.

Santykiams dėl Berlyno tempiantis, dažnai laikraščiuose svarstoma, o kaip yra su ginkluotųjų jėgų santykiu. Ir beveik visi pripažįsta, kad šiuo metu, bent divizijų skaičių, sovietai gali net dvigubai didesnę pastatyti. Dažnokai minima, kad sovietai galį pastatyti 80 divizijų prieš 40 vakariečių divizijų.

Vadovybės atžvilgiu tos sovietinės divizijos yra vieningesnės. Jas, nors ir veikia vadinamas Varšuvos paktas, visiškai kontroliuoja Maskva. Tuo tarpu NATO divizijos, nors ir turi apjungiančią vadovybę, bet jas dar gerokai, pagal savų kraštų reikalus, į įvairias puses trauko naminės jėgos.

Visiškai kita kalba yra apie sovietinių ir vakariečių divizijų kovingumo laipsnį. Pilnai rusiškos divizijos gali būti kelius kartus kovingesnės už vadinamas satelitų divizijas. O ypač beveik neturi jokio pasitikėjimo pačios Rytų Vokietijos karinės jėgos, kurių ten dabar priskaito tarp 200,000 — 300,000 įvairių formacijų karių.

Šiuo metu karinių jėgų svarstyklėse didelį vaidmenį vaidina įvairūs branduoliniai ginklai, raketos ir kt. Kieno geresni — JAV ar sovietų — permaža tikrų davinių spęsti. Nuomonės įvairuoja, nes sovietai daug ką daro propagandos efektyvumui ir pelus nuo grūdų nelengva atskirti.

Tų karinių jėgų, savų ir satelitinių, kovingumui didinti sovietai, kai ateina momentas, visad iškasa naujas priemones. Reikia pilnai tikėti tiems balsams, kurie sako, kad ir naujoji komunistų programa, keliais mėnesiais anksčiau paskelbta, negu normaliai turėjo būti, yra ne kas kitas, kaip savųjų jėgų kovingumo laipsnio didinimas. Tai jau ne naujas jų išradimas, bet komunistinėj praktikoje jau trečią kartą bandomas su gerais rezultatais. Pirmą kartą tai buvo išbandyta kritiškais revoliucijos momentais labai daug pažadant jei bus laimėta. Antrą kartą tokie pažadai buvo daromi paskutiniojo karo metu, kada ištisos divizijos metė ginklus ir ėjo į belaisvę. O trečią kartą dabar, kada vėl žadama ateisiant aukso gadyne, kad tik ju visos pastangos, būtų remiamos.

Sovietai, ruošdamiesi lengvai neatsizadėti Berlyno grobio, kaip jau sakytą, greičiausia eis iki aukščiausio įtempimo laipsnio. Eis todėl, kad vakariečių nuomonės dėl daugelio klausimų nėra vieningos. Jie gerai pramato, kad vienam iš partnerių nervai gali neišlaikyti ir gali pradėti užsiminti apie nuolaidas. Ir jei tai įvyks, sovietai ir vėl bus laimėję. Bus laimėję visų laisvėje ir vergijoje gyvenančių nelaimei.

Kad Berlynas tikrai taptų laisvės kovų simboliu, reikia labai kietos politikos ir dar kietesnių nervų. O vakariečiams kaip tik to ir stinga.

B. G.

Auksinės gubos -- rudenėlio pranašai.

NEGI ESAM MAŽESNI PATRIOTAI UŽ KITUS?

EMILIA ČEKIENĖ

Neseniai praėjusiam lietuvių gydytojų suvažiavime New York'e, buvau maloniai nustebinta, pamąčiusi vieną moterį, nupirkusią tris knygas, iš kurių viena buvo Br. Railos "Tamsiausia prieš aušrą" ir Raštikio atsiminimai.

--Kaip matau, ponija romanų nemėgstat, -- įterplau savo dvilėkį, matydama jos rankose tris storas knygas ir nei vieno romano, kas nedažnai pasitaiko, sprendžiant iš leidėjų ir knygų pardavėjų pasisakymų.

--Skaityti mėgstu viską, bet kada neužtenka laiko, tai pirmoji eilė noriu susipažinti su mūsų pačių gyvenimo tikrove, pažinti savo tautiečius lietuvius, jų dabus, mūsų tautos istoriją. O tik vėliau įdomu paskaityti ir romanus, ne per daug nuo gyvenimo nutolusius. Be to, juk perku ne vien sau. Turiu ir priaugančio jaunimo, kurio tautinė prievolė yra žinoti apie savo kraštą ir žmones nemažiau, kaip jų tėvams. Ir jų pareiga pirma pažinti tą žiaurųjį, ypač lietuvių gyvenimo kelią. O įsilieti į fantastiškus nuotykius visuomet suspės, -- išbėrė žodžius, kaip žirnius ponija I. M., kelioms dienoms atvykusi į New Yorką.

Ta proga ir aš perverčiau dar kartą Br. Railos "Tamsiausia prieš aušrą", kur jis supažindina skaitytoją su mūsų tautos politiniais, visuomeniniais ir kitokiais įvykiais, nuotakomis po II-jo pasaulinio karo per 12-ą metų. Tai savotiška to laikotarpio išeivijos lietuvių charakteristika, vertinga medžiaga ateičiai, sudaranti, autoriaus žodžiais tariant, mūsų visų išgyvento laikotarpio politinį, visuomeninį, kultūrinį ir dvasinį dokumentą. Taip pat ji įdomi ir naudinga mūsų jauniems publicistams, Tiems, kurie knygoje aprašomam laikotarpiu dar negyveno ir "jų žingsniai tremties niūriuose šešėliuose dar nespainiojo".

Tačiau autorius savo įžangi-

bas apie JAV Vyriausybės užkulisus rašyti, mano nuomone, tie tautiečiai yra jau per daug suamerikoniję ir jiems nerūpi Lietuvos išlaisvinimas, o vien lankstymasis prieš tuos, kurie taip šaltai žiūri į tas tautas, kurias komunizmas baigia sunaikinti.

L. KANČAUSKAS,
Los Angeles

UŽMIRŠO, KAD BUVO
LIETUVIS...

Mirus Clevelando Šv. Jurgio lietuvių parapijos klebonui kun. B. Barčiui buvo įdomu, kaip su juo atsisveikins vadovaujančioji dvasilė. Štai, Clevelande einąs Catholic Universe Bulletin apie kun. B. Bartį atspaudė ilgąją rašinių, iškeliančių jo įnašą į katalikiškąją bendruomenę, bet ne žodžiu niekur neužsiminė, kad jis buvo lietuvių kilmės ir vadovavo lietuvių parapijai. Tuotarpu net telefonų knygoje įrašyta, kad parapija, kuriai velionis vadovavo, yra: St. George's Lithuanian Church.

O kun. B. Bartis buvo nusielpęs, kad jį lietuviu vadintų. P. P. Cleveland

vo valstybė, buvom veikėjai, patriotai, o dabar tik žaidimas, tuščias energijos eikvojimas, Kam įdomu arba neturi ko veikti, tegu žaidžia.

Tik tie paskiri asmenys, grupelės ir "žaidžia" tame politiniame, kultūriniam ir visuomeniniame gyvenime. Ir ant jų pečių laikosi visa savos tautos kultūra, tautinis išlikimas ir išeivijos ateltis visų tautų imigrantuose. O kur gi tas latvių kultūrinis užnugaris? Juos laikom pavyzdžiu ir dėl to, kad mažai laikraščių leidžia. Ar tikto priežastis nėra mažas skaitytojų skaičius. Jei tiek daug mūsų leidinių išsilaiko, tai rodo lietuvių domėjimąsi savo spauda, kultūrinio judėjimu. Ir ne latviai mums, bet greičiau mes jiems esame vispusišku pavyzdžiu.

Gal ilgos vergijos pančiai mums paliko gilų pėdsaką charakterio susiformavime, įprastą nepasitikėjimą savimi ir pervertinimą kitų tautybių. Štai, liepos 26 d. Dirvoj skaičiau laišką, kad latviai už mus pareiagingesni, kur A. G., paminėdamas pabaltiečių lengvosios atletikos pirmenybes, latvius laiko mums pavyzdžiu, kad jų daugiau atsilankė į varžybas, negu lietuvių. Laimė, čia pat laiško rašytojas sužinojo iš latvio to atsilankymo tikrąją priežastį, jog varžybos jiems reikalinga, bet ne pareigos jausmas.

Čia mums pravartu prisiminti kad latviams ir kitos jų pramogos yra retos, todėl nenuostabu, jei ir kituose jų susibūrimuose būna daugiau, negu lietuvių.

DIDŽIAUSIA IR GRAŽIAUSIA LIETUVIŲ VASARVIETĖ
ATLANTO PAKRANTĖJE LAKE HOTEL

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
PROspect 4-7788

Grazūs kambariai. Šviežias maistas. Žemos kainos. Savaitgaliais muzikai vadovauja Algirdas Kačanauskas populiariame "Anchor Room". Barui -- Danielius Averka, Kambario kaina asmeniui \$ 3.00.

Savininkai KUBAIČIAI IR ŽEMAIČIAI

P. J. KERSIS

Turėdami reikalų prašom į mane kreiptis namų telefonu OL 7-2521 — Peninsula.

SVEIKINU UŽ ATVIRUMĄ

Negaliu atsidžiaugti Dirvoj nuolat rasdamas straipsnių, kuriuose nušviečiami visi JAV vyriausybės darbai. Kada skaitau apie JAV buvusio prezidento Roosevelto pažadus atiduoti Pabaltijį rusams tai net šiurpas nukrečia. Juk koks Roosevelto veidmainiškumas buvo, kada mūsų įvairiausiems atstovams tvirtai sakydavo, kad Lietuva ir kitos Pabaltijo tautos greit atgaus nepriklausomybę, o susitikus su Stalinu visai ką kitą kalbėjo ir

darė. Neveltui Rooseveltienėi Stalinas dovanojo brangiausius kailinius, o Rooseveltienė ir šiandieną tebežiūri į Maskvą linksmomis akimis. Aš niekada nepamiršiu jos pareiškimo spaudos atstovams, kai ji neseniai lankėsi Los Angeles. Ji apkaltino spaudą už nuolatinį įrodinėjimą, kad Amerikoje plečiasi komunizmas ir kad mokyklose pilna komunizmui simpatizuojančio ar dirbančio jaunimo. Ji pareiškė, kad tai netiesa.

Sveikinu Dirvą už rinkimą žinių iš amerikinės spaudos ir jų perdavimą savo skaitytojams, apie dabartines JAV Vyriausybės tūpčiojimus, kurių dėka raudonasis slibinas atslinko į JAV pašonę.

Tie mūsų tautiečiai, kurie už Dirvos ar kitų laikraščių atvirumą bara redaktorių ir mėgina įrodinėti, kad negražus dar-

Garsiausios kaimo dainininkės traukia į vestuves Lietuvoje...

LIETUVIAI STATO IR PUOŠIA CHICAGĄ

ALB. VALENTINAS

Well, bet ten yra dešimtis kraikų, penkios vištos ir penkio-

lika karvelių. Jeigu tat "laiki-ni" bendrai su jais gyventi, tai gali "atsimūvinti"...

--"Laikinu, laikinu," kur jau

Dirvos bendradarbis Albinas Valentinas, rašęs apie linksnius ir griaudžius pergyvenimus Chicagoje. P. Petručio nuotrauka

Kai prieš maždaug dvyliką metų atplaukėme iš anapus Atlanto ir čia pasiekėme Chicago, ji, galima sakyti, buvo dar apytuštė. Tokiose lietuvių kolonijose, kaip Marquette Parke arba Brighton Parke visiškai nebuvo matyti naujų namų. Visi namai buvo tik senosios statybos, o aplink visur buvo daugybė tuščių sklypų. Ten dar viešpatavo zuikiai ir ramiausiai sau vaikus vedė...

Senieji mūsų broliai ateiviai, pagal išmintingą paprotį, ramiai sau tada sėdėjo ant "porčiaus", o būriai naujųjų ateivių, tokių nelaimingų, laktė po "strytus" ir kiekvieno sėdėtojo ant "porčiaus" maldavo beveik su ašaromis:

--Viešpaties vardu, gerieji žmonės, ar nežinote kur "beismontėlio"? Neturime kur apsigyventi...

O gerieji žmonės tik papurtydavo galvomis. Reiškia -- nežino... O kurie tikrai geri žmonės, tie kartais ir sakydavo: --"Beismontą" žiok! tokį tai aš turiu, bet tu sakyk, ar turi vaikų?

--Turiu, gerasis žmogau, ką gi veiksiu neturėjęs...

--Tada eik sau šunims šėko pjauti... -- atsakydavo gerasis žmogus.

Žinoma, tada jau nieko visiškai negelbėdavo nė šauksmai dangaus keršto, nė maldavimai Viešpaties vardu... Bet kurie buvo žmonės geriausi iš geriausiųjų, tie meilingai pasakydavo: --"Beismontą" tai aš turiu.

Francisco Medical -- naujas lietuviškas medicinos reikalams pastatas Chicagoje.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaskas, Pres.

KELIONĖS AMERIKOJE 1922-1924 METAIS

Ištrauka iš A. Žmuidzinavičiaus atsiminimų "Paletė ir gyvenimas"

Gavus eilę laiškų, kad labai patikę ištraukos iš A. Žmuidzinavičiaus knygos "Paletė ir gyvenimas", čia dar duodame ištraukų apie jo gyvenimą ir keliones Jungtinėse Amerikos Valstybėse 1922 - 1924 metais. RED.

Gavau paraginimą iš Amerikos. Vienas draugas man rašė iš Chicago: "Gana tau rietis ten su futuristais. Atvažiuok į Ameriką, atsivežk savo paveikslų, dar čia pasidaruosi, -- nu-

sojo balos ir gyvatynai, ten dabar stovi puikiausios rezidenciniai namai. Ir surask tu man bent kokią vietą, kur savo pirštų nebūtų prikišę lietuviai statybininkai? Lietuviai daug prisidėjo prie butų krizės pašalinimo Chicagoje ir prie jos pagražinimo. Tai labai gerai žino ir miesto tėvai ir nekarta yra išreiškę savo pasitenkinimą.

*

Prie Chicago išbūdavimo ir ypač jos pagražinimo nemažai yra prisidėjusi ir konstrukcijos -- statybos firma -- Kerelis Bros. Tai du jauni lietuviai broliai -- Albertas ir Alfonsas Kereliai. Inžinierius -- architektas Albertas Kerelis yra baigęs University of Illinois architektūros skyrių. Jis yra žinomas mūsų skautijos veikėjas bei rėmėjas ir tautinės minties darbų palaikytojas. Neseniai, po Skautams Remti Draugijos susirinkimo Dariaus --Girėno legijono poste, aš jo paklausiau:

--Pone architektė, ar ilgai dar užteks vietos naujamai Chicago būdavoti?

--Namą suprojektuoti ir pastatyti nėra jokia didelė "štuka", bet didesnė surasti vietos ant ko jį pastatyti.

--Jūs esate daug jau prisidėję prie mūsų miesto išbūdavimo ir jo pagražinimo. Kiek namų jau esate suprojektavę ir pastatę?

--Ne taip jau palyginti, daug. Tik apie kokią trejetą tuzinų.

--Kokius pastatus daugiausiai statote?

--Mūsų statyba daugiausia bazuoja į komplikuočių namų ar medicinos tikslams skirtų pastatų statybą.

--Ar senai pradėjo Jūsų firma vykdyti statybos darbus?

--Turiu pripažinti, kad šioje srityje darbuojamės tik trečius metus.

--Tai dar taip neseniai... O Jūsų firma jau plačiai žinoma?

--Gal dėlto, kad mes dedame visas pastangas ir sugebėjimus, kad pasiimtą darbą atliktume sąžiningai ir laiku.

--Gal ateičiai turite numatę ir dar stambesnių projektų statybos srityje?

Bet čia pasižovė Skautams Remti Draugijos pirmininkas Dr. S. Biežis ir ėmė tempti mano pokaibininką Albertą Kerelį. Laimė, čia pat atsirado jaunas, simpatingas vyras, kurio nepažinojau.

--Čia yra mano brolis Alfonsas, taip pat inžinierius. Jis jums atsakys į tą klausimą, nes mane kažkur "konfiskuoja" daktaras.

Susipažįstame su inž. Alfonsu Kereliu. Ir jis atsako už brolių:

--Turiu pasakyti, kad architektas ant popieriaus turi įvairių planų pašeilį bestumdydamas pirmyn ir atgal... Ir atrodo, kad dar šiais metais spėsime įvykdyti kelis didesnius projektus. Bet visa tai pareikalaus nemažai kapitalo. Bet dedame viščių, kad ir ši problema bus išspręsta.

--Mano supratimu, statybos darbams atlikti yra reikalinga įvairių sričių specialistų. Ar randate jų iš lietuvių tarpo, ar renkatės iš svetimtaučių?

--Savaime suprantame, darome kaip žydai. Pirmiausiai duodame pirmenybę saviesiems, o kas lieka -- tai svetimtaučiams. Pavyzdžiui, visi mūsų dailės yra tik lietuviai.

Malonu buvo pasidalinti keilomis mintimis su Chicago statytojais ir jos gražintojais. O taip pat žiems jauniems ir nuoširdiems lietuviams palinkėti gero vėjo ne tik jų kasdieniame darbe, bet ir mūsų tautinėje bei kultūrinėje veikloje.

pieši portretų, amerikoniškų peizažų, padarysi čia savo parodą. Kalbėjau apie tai su kai kurių laikraščių redaktorais, sako, palaikysim."

Didžiausia pagunda! Kodėl neuvažiuoti, kodėl nepasidaruoti, kodėl, pagaliau, pasiilgusiems savo krašto žmonėms neparodyti Lietuvos gamtos reginių? Pagarsinčiau bent kiek lietuvių meną. Ten tiek senų pažįstamų, giminių. Važiuoju!

1922 metais sausio mėn. aš jau Berlyne, Paviešėjau pas gerą draugą Petrą Rimšą, kuris liedino ten iš bronzos savo skulptūros kūrinius, Londone pabuvau pas mielą džiuką inž. Tomą Norū-Naruševičių -- ir jau New York, New Yorkas -- Washingtonas -- tai tik ranka mosterti.

Aplankius Amerikos lietuvių kolonijas, kilo mintis suruošti Washingtono savo kūrinių parodą. Taip ir buvo padaryta. Paroda užėmė vieną didelę salę. Išstatyta buvo apie 50 paveikslų -- Lietuvos ir Amerikos gamtos reginių. Paveikslais susidomėjo Washingtono meno veikėjai ir čia pat pasisilūlė tų paveikslų parodą surengti Dailės centro salone. Ta paroda irgi buvo surengta.

Pirmosios parodos rengėjai svečiams surengė jaukių priėmimą, kur dalyvių ypač smagiai nuteikė lietuviškas midus. Prieš keletą metų pagaminęs, dabar atsiuntė to midaus gražią statinę iš Pensilvanijos vienas pažįstamas, didelis to gėrimo gamintojo specialistas. Tuo laiku

JAV buvo įvesta prohibicija, taigi pas amerikiečius svaigųjų gėrimų ir negalima buvo gauti. Kadangi svetimųjų kraštų atstovų bių draudimas nelietė, tai čia svečiai jautėsi lyg būtų Lietuvoje prie kavutės ir gerai pasivažišino.

Netrukus mano kūrinių parodą Washingtono surengė ir Dailės centras savo patalpose. Buvo išleistas gražus parodos katalogas. Apie šią parodą labai palankiai atsiliepė sostinės laikraščiai.

Teko man pasidaruoti ir New Yorke. Tenykštė lietuvių kolonija pakvietė mane surengti lietuvių skyrių tarptautinėje etnografinėje parodoje. Energingsiems lietuvių moterims padedant, buvo surinkta Amerikoje ir pasirūpinta gauti iš Lietuvos tinkamų eksponatų. Ta paroda buvo atidaryta 1923 metais balandžio mėnesį. Lietuvių skyrius, kad ir neperdidelis, papuoštas devizu "Lietuva -- gintaro šalis", atrodė labai įdomiai ir patraukė žiūrovų dėmesį.

PALAPINĖ PRIE POTOMAC

1922 metų vasarą teko gyventi subtropiškoje gamtoje, miške prie Potomac upės, netoli nuo Washingtono. Gyvenau iš lentų sukaltoje palapinėje, tinkamoje nebent tik tokiems, kaip aš, vagabundams.

Palapinė stovėjo ant pat upės kranto tankumyne, po vijokliais apaugusiais sikamoriais (platanų

(Nukelta į 6 psl.)

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St. Marquette Parke

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1 ASBACH URALT	5th	\$4.95
2 MARTEL 3 star Cognac	5th	\$5.39
5 ZOBROWKA, 100 proof	5th	\$4.75
3 GOLD LEAF 3 star Cognac 5th		\$4.95
4 Chateau Gib. 3 star Cognac ..	5th	\$4.95
6 White Horse scotch whisky ..	5th	\$4.98
7 SKAIDRIOJI 80°	5th	\$2.95
8 LEMON ICE Likeris	5th	\$3.69
9 BORDEAUX Vynai	5th	\$0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kanomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

dovanos ★
★ **taupytojams** ★

PADĖJUS \$500.00 AR DAUGIAU

DUODAME ŠIĄ DOVANĄ

KAS DU MĖN. DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS.

5 1/4%

mokame už įgaliautes taupmonas!

DARBO VALANDOS:

pirm. 9 iki 5 v. v.
antr. 9 iki 5 v. v.
trečiad. — uždaryta
ketv. 9 iki 5 v. v.
penkt. 9 iki 5 v. v.
šešt. 9 iki 1 v. p.p.

JOSEPH F. GRIBASKAS, vadovas

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL. /BI 2-1397, TO 3-8131

BUVĘ LIETUVOJE PASAKOJA SAVO ĮSPŪDŽIUS

RUSŲ MELO NEKENČIU, TODĖL IR PASAKOJU, KAIP BUVO

Iš pirmosios raudonųjų ekskursijos į Lietuvą grįžęs Brooklynso vieno salūno laikytojas S. -- iki kelionės buvęs nuolankus "Laisvės" šalininkas ir ne vieną šimtą numetęs Mizarai su Bimba -- dabar pasakoja tokių įspūdžių, nuo kurių vietos komunistams net plaukai pasišiaušė. Toks tarybinės pasiuntinybės sekretorius Washingtono Kapočius, be abejo, iš Vilniaus gaus pylos už tokio niekadėjo rekomendavimą.

--Vyrų, aš jau per senas, kad meluočiau, -- buvo pirmi to kelionės žodžiai salūne atėjusiems išgirsti naujienų iš kelionės į Lietuvą. -- Sakau iš širdies, kad jei man Vilniuje mokėtų kasdien ir po 30 rublių, nei vienos dienos ten nebūčiau. Rusų melo nekenčiu labiau, kaip velnias kryžiaus. Apkvailintas buvau, kai dipukams, pasakojusiems apie Lietuvą, sakydavau: negali būti, perdedat sveiki! Sakau jums, jie dar nežino visko, ten juodžiau, nei manoma. Mačiau tai savo akimis ir tai sakau atvirai.

Čia pat S. iš lagamino išsitraukė "tarybinės" degtinės ir ėmė vaišinti svečius. Bonkos puslitrinės ir už vieną mokėjęs 3 su puse dol. Leidę įveikti penklas.

Nors ir vaišiniai, bet po tokios įžangos aštuoni bimbinkai ėmė viešai prieštarauti, kaltinti "nesąmonių" kalbėjimu. Vėliau greit salūnų apleidę, sakdami S. boikotuosim.

--Vyrų, galit vadinti mane kaip norit, tik tikėkit, kad kalbu vien tiesą. Nemulkinu jūsų, šėtonai Lietuvoj paėmė viršų.

Norim pastebėti, kad čia S. žodžiai atpasakoti truputį švelniau, nevartojanč keiksmažodžių.

--Jokiose sutiktuose, kurias ruošia Bimba, nedalyvausiu. Gana to melo iki kaklo. Žinau, ir kiti ekskursantai, pav. iš Detroito, irgi neis! -- sako S.

LIETUVOJE PATIRTI ĮSPŪDŽIAI

Seni žmonės prislėgti, vis apie karą teiravosi, gal Lietuvai išeitų į gerą. Jauni žmonės, apie kuriuos lakstoma ir jiems patikaujama, sau linksmi ir šnekūs. Kas jų viduj ir patys rusai nežino.

Kaip ir paprastai, be "angelų sargų" ir dabar neapseita. Eini, pav., į vyrų kambarį, ir jie eina. Vietiniai tuos sargus žino ir kalbėdami su ekskursantais stengiasi nuo jų žvilgsnio pasprukti.

Amerikiečių siuntiniai stambi

parama gaunantiems. Bet tų gaunančių procentas labai mažas, todėl dėl to iškyla pavydas, pykčiai. Kad rusams už siuntinius mokami riebius muitai, beveik niekas nežino. Medžiagos raudonom spalvoms "boikotuojamos", beveik neturintios paklausos ir perpus pigiau už jas moka.

S. teigimu, giminių tėviškėse neleidžia lankyti. Jei kam pavyko gauti leidimą, tai per dideles pastangas. Griežtai laikėsi dienotvarkės, padiktuotos Inturisto.

Vieną amerikietį, slapta važiuojantį aplankyti giminių, net 3 kartus išsodino iš autobuso. Girdi, kai tik išvažiuoji iš miesto ribų, tuoj tų pasų tikrinimas. Ir tas amerikietis išvedamas lauk. Suimtas nebuvo bet senam žmogui daug nervų kainavę ir jis begalo užsirūstinęs dėl tokios tarybinės "politikos".

S. irgi prašęs nuvažiuoti į gimtinę truputį toliau už Kauno, ant Nemuno kranto. Okai negavo, pats užsispyrė nukeliauti. Pasišamė lengvą mašiną. Kelionėje buvo 4 val., bet grįžus jau enka vedistai teiravosi, kur buvęs S. atsakęs, jog pogulio buvo nuėjęs. Tačiau tie sargai nepatikėjo ir pagrasė pirštu, kad daugiau nemėgintų.

Tačiau visa tuo dar nesibaigė. Tą vakarą buvo svečių pagėrbtuvės. Ne vienas kalbėjo ir stebėjosi, kaip gražu dabar Lietuvoj... Žodį gavo ir S. O tas po tų kelionės "įspūdžių", ėmė plūsti valdžią už tai, kad ekskursantams varžo gimines lankyti. Paminėjo ir Smetonos laikus, kurie nors nebuvo tokie geri, bet svečiams buvę laisvė. To ir užteko. Ir S. nepajuto, kai sargas jį nusivedė į šalį. Tik per Rotomsko "aiškinimus" S. vėliau pavyko grįžti prie stalo.

Matęs Paleckį. Esą jis pasakojęs, jei darbininkai ir ūkininkai netingėtų dirbti, tai iš tikro Lietuvoj būtų rojus. Paleckiui užkrito ekskursijos vadovas, tarėdamas: Kiek darbininkams mokat, tiek jie ir dirba!

Tokiai vienai Vilniaus gatvių šlavėjai, kuri turi savo kambariuką už 3 km. nuo miesto, esą, per mėn. mokama 30 rublių. Yra darbininkų, kurie uždirba ir iki 80 rublių. Mokyti, S. pasakojimu, algos net 5 - 10 kartų aukštesnės.

Vilniuj, prie krautuvų, laukiančiųjų eilutės gatvėje. Girdėjęs, kad krautuvėse dažnai pristinga maisto produktų.

Vienam banke S. dėmesį patraukusios dvi jaunos merginos, gana padoriai apsirengusios. Paklausęs, kiek gaunančios

algos. Atsakė ne tiek daug. Girdi jei nori gražiai dėvėti, tai turi mažiau valgyti. Kaip tik tuo metu per salę atėjo dvi moteriškos. Pamačiusios jas, tos merginos S. perspėjo nieko daugiau nekalbėti. Mat, jos esančios "vyresnės seserys" -- rusės -- ir mokačios lietuviškai.

Buvo parodyti du pavyzdiniai kolchozai. Atrodo, gražu, kur taul. Tačiau, kai autobusu važiojo per Lietuvą, ekskursantai pastebėjo ištisus dirvonus, kur auga vien smilgos, anot S., tos tarybinės gėlės. Ragavo kolchozinės duonos, kurią kepa kolchozo kepykla. Apsergėk Viešpatie, kokia ji prasta. Kai vietoj nėra duonos, eina į artimą miestelį, o jei ir ten neranda -- važiuoja į didesnį miestą.

Motery gyvenimas labai ir labai vargingas. Jos dirba, kaip arkliai, Matęs, kai moterys kelia tiesiusios, asfaltavusios. Jų batai mediniais padais padarė pasibaisėtiną įspūdį. Paklausęs, ar negali lengvesnio darbo gauti. Buvo atsakyta pečių krustelėjimu. Paskiau brigados viršininkė paaiškino, esą, čia visi lygūs ir todėl bet koks darbas privalomas. Skaudu buvę žiūrėti į plytų nešėjas prie "tarybinių statybų".

S. neturi supratimo, kodėl Lietuvoj tiek mažai vyrų.

Rodė eilę fabričių. Pastebėjo, darbininkai amerikiečių atžvilgiu šalti ir nedraugiški. Tokiame Klaipėdos žuvų fabrike nė viena

darbininkė nenorėjusi su jais kalbėtis. S. mano, kad juos čia laiko komunistų pakalikais, o tokiems bijo pasiskusti.

Buvo per Jonines Rambyne. Įspūdis buvęs nepaprastas.

Lankėsi Palangoj ir maudėsi Baltijoje. Čia trejopos maudyklės: vienoj tilto pusėj bendros, o kitaj vien nuogalių vyrų, o dar toliau -- tokių pat moterų.

Maistas, kurį ekskursantai gavo, netoks blogas: davė daug duonos ir kopūstų, o mėsos lyg mažoka. Kai dėl to pasiteiraudavo, tai lyg juokaujant, buvo atsakyta: negi nežinot, kad dipukai visais kaulais į Vokietiją išsivare. Apie arklenos kepsnius S. nieko negirdėjo. Gal kai kur tos Chruščiovo mėsos pakišo! Stebėtina! mažai matę šunų. Jie beveik pranykę.

Vilnius švarus. Gatvėje vaikų nematyti valkiojantis.

Kaip atrodo rusų kareiviai? Sako, tokiom ilgom palaidinim, plačiais diržais susiveržę, batai su aulais iki kelių. Daug jų nematyti.

S. sako, visai kitaip būtų, jei Lietuva turėtų lietuvišką kariuomenę, lietuvišką pinigą ir lietuviškus pašto ženklus... Tada ir Paleckį galėtum laikyti prezidentu.

Kavinėse, baruose žmonių nestinga. Vienoj vietoj girdėjęs tokį keistą komunistėlio pareiškimą. Sako, dabar geriam vėdą, o kitais metais gersim jau whiskey. Suprask, komunistai jau valdys Ameriką.

S. teko užsukti į turgų Druskininkuose. Girdi, kaimiečiai vištas, daržoves pardavinėja. Atsistojęs šalia vienos senutės, kuri laikė surištą vištą. Prašė 3 rublių ir kažin kiek kapeikų. Viena pirkėja sūlė: mažiau tos sumos. Besiklausydamas tų į-

Palangoj, kaip ir seniau, kairėje tilto bendras paplūdimys, dešinėje atskiri paplūdimiai vyrams ir moterims.

temptų derybų, pats S. ištraukė 4 rublius ir padavė kalmietei, o vištą padovanojo įkyriai pirkėjai. Iš karto susidarė palinks-mėjimas, ir abi moterys pasiūlė pasimelsti už šį geraširdį amerikietį. Išsikalbėjus patarė neklausti komunistų melų ir jokiu būdu nesusigundyti apsigy-

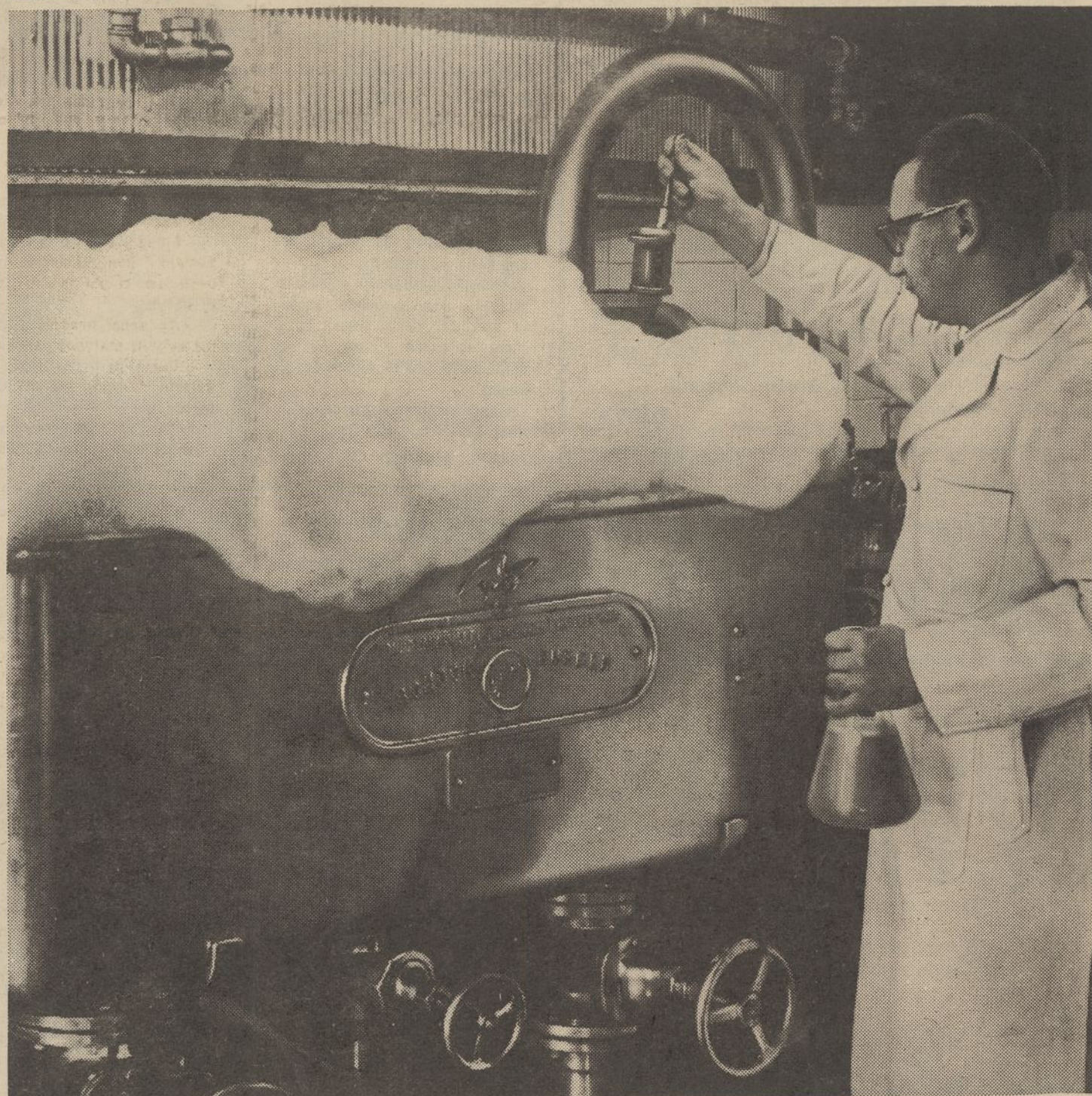
venti dabar Lietuvoj. Girdi, čia liktų vien komunistai, jei atidarytų sieną.

--Kelionė autobusu po Lietuvą be abejo nuvargino senus amerikiečius. Suk juos galas tuos Melnikaitės, Neries paminklus, jei

(Nukelta į 6 psl.)

Kodėl POC alus skanesnis

Pilsener Brewing Co., Cleveland, Ohio

ALŲ GAMINAME INSPEKTUODAMI

Bet kas gali pirkti pirmos rūšies alaus gamini-mo įrengimus, kaip mes pirkome. Bet kodėl gi POC vis yra skanesnis, negu koks kitas alus? Viena priežastis yra: mes gaminam alų inspek-tuodami! Kiekviena alaus gaminimo fazė se-kama įvairių tikrinimų rodyklėmis, aparatais ir ekspertais. Čia jūs matote Grant Inspekciją. (Pavadinimas kubo, ne generolo). Alus buvo nuplautas nuo visų grūdų dalelių. Dabar jis yra

tikrinamas dėl šviesumo, spalvos ir, net putų tirštumo! Tuoj bus dadėti apyniai. Tada, Dau-giau bandymų!

Technologija toli pažengė POC gamyboje, bet ne per toli. Visos tikrinimo rodyklės ir aparatai yra tik dėl vieno tikslo... gaminti geriausią alų. Mes didžiujamės galėdami pasakyti, kad taip padarėme. POC yra skanesnis!

CLEVELANDO GARSUS PILSENER ALUS....!

POC

JIS JAU APSIŠVIETĖ

Komunistų organizuotoje išvykoje į Lietuvą dalyvavęs Worcesterietis Joseph J. Bakšys atgal grįžo gerokai pritrenktas ir savo įspūdžių neslėpė amerikiniam laikraščiui "Worcester Telegram".

J. Bakšys

Jis pasakojo, kad "policininkai sekiojo mus visur", ir nušvietė du atsitikimus, kaip nesėkmingai bandęs jų nusikratyti.

Jis norėjęs aplankyti savo gimtinę miestelį, bet komunistai jam uždraudė, nes tai nebuvę įtrauk-ta į ekskursijos maršrutą.

Jis bandė patekti Kaunan. Už miesto ribų (turbūt prie "Kauno jūros") pasisamdė takšį ir vienoje kavinėje bandė išgerti kavos. "Tuoj pat atsirado du po-licininkai, kurie man paliepė per tris minutes išsinešdinti."

Kitą kartą jis buvo pagautas iš miesto išeinančiame autobuse. Dokumentus tikrinanti policija pamatė jo amerikinią pasą ir pa-liepė išlipti ir grįžti atgal, o autobuse pasigirdo balsai, kad buvęs "pagautas vokiečių šni-pas".

Lietuvoje esą "daug valgyti ir gerti", bet uždarbiai menki, ir visi, nuo aukštųjų komunistų iki paprastų darbininkų išsilaiką vogdami, nes kito kelio nesą. Bet jis pridūrė, kad tie, kurie turi giminių Amerikoje, pragyve-ną iš maisto siuntinių ir dolerių.

Bakšį nustebino, kad moterys dirba sunkius statybos darbus, o vyrai jas prižiūri. Kai jis pa-daręs pastabą tiems vyrams, jie jį išvadinę kapitalistu. Prieš vyk-damas Lietuvon, sakosi Bakšys, "niekada nepagalvojau, kad esu kapitalistas".

Ši istorija juo būdingesnė, kad Bakšys yra vadinamo "lietuvių darbininkų klubo" vedėjas Wor-cesteryje ir, kaip žmonės šneka, buvęs labai raudonas. Esą, jis net siuntęs padėkos telegramą, kai Stalinas užgrobė Lietuvą.

Vytauto bažnyčia Kaune -- XV amžiaus architektūros paminklas.

Žmuidzinavičiaus atsiminimai...

(Atkelta iš 4 psl.)

rūšis). Potomac reginiai toje vietoje neapsakomai gražūs. Žemiau upė užtvenkta ir išsilies į platių ežerą. Tame ežere kyšo iš vandens daugybė uolų ir gausiai medžiais bei krūmais apaugusių mažų salučių. Ežero vandenys pamazėle slenka žemyn ir užsi- baigia plačiu, kokių keturių metrų aukštumo kriokliu. Aukščiau -- poros šimtų metrų ilgumo kas- kados, kuriomis upė leidžiasi į ežerą. Plaukiojame tame ežere ir veržtis baidare aukštyn kaskadomis -- dangiškas sportas. Ir aplamai vasarėjimas toje vietoje -- tai pasaka. Jau auštant europiečiui neregėti paukščiai pakelia tokį ermyderį, kad negali atsistebėti tų paukščių ir jų balsų įvairumu. Čia cypauja raudoni juodagalviai riabinsai; čia prie pat ausų burzgia kaip vapsvos mažyčiai įvairiomis spalvomis blizgantieji kolibrai; čia vėl kiti įvairaus didumo ir spalvų paukščiai rėkia, švilpia, kalena. Oras tarytum plyšta nuo cikadų cypimo. Naktį, be kitų balsų, dažnai girdėti keistas pelėdos ūkavimas. Ji tylų tyliausiai perlekia nuo vieno medžio ant kito ir, nutūpusi ant šakos, surinka tokiu gūžiu balsu, kad miegan- tieji medyje paukščiai virpa iš baimės. Pelėdai to tik ir reikia. Ji jų, kad ir nežymų, krūptelėjimą pamato -- ir paukštelis žuvas.

Čia pilna įvairiausių driežų, gyvačių, vėžių, rupūžių. Viena gyvatė anksti rytą palapinėje nuo balkelio nukrito man tiesiog ant lovos. Matyti, nepasisekė jai pa- imti iš liūdžio mažų paukštyčių, kurie, tik ką išsiperėję, men- kučiu balšeliu lizde cypavo.

BUVĘ LIETUVOJE...

(Atkelta iš 5 psl.)

rūpi kiek ramiau valandėlę pa- būti -- sako S.

Viešbučiuose radijas veikia be perstojo. Užsukti negalima. Tik- tai kai programa baigiama, tada tas plerpalas liaujasi. Pusė pro- gramos lietuviškai, kita pusė ru- siškai.

Krautuvėse prekių matyti, ta- čiau jų kainos iki pat dangaus. Vienas iš ekskursantų Mask- voj mirė. Girdi, kai pamatė Sta- liną su Leninu, tai ir pats pa- noro šalia jų atsigulti.

Vilniuj, Kaune galėjo vaikščioti "laisvai". Atrodo niekas neseka, bet vietiniai sako, negali būti. Kaune aplankęs vieną šeimą, kuriai buvo įduota keli doleriai nuvežti.

Miestuose geriau apsirengę, tačiau ne kaimuose.

A. St.

Kitą kartą savo palapinės kam- pe radau įsikusias rupūžes. Ji buvo vyro letenos didumo, rudos spalvos ir baisiai raupuota. Pa- judinta ji pasistiepė kiek galė- dama ant savo trumpų kreivų ko- jų ir, judindama gurkliu, piktai į mane žiūrėjo. Teko ją dviem pagaliukais suimti už pažastų ir išdanginti už mano gyvena- mos vietos ribų. Jos odos raup- lės leidžia nuodingas sultis, tai imti ją pirštais buvo nepatogu.

Sienose tarp lentų turėjau kele- tą pasislėpusių svirplių pader- mės gyvių, kurių vienį dieną, kiti naktį zvimbė, čirškė, griėžė.

O aplinkui palapinę naktimis krūmai žėrėjo nuo šviečiančių vabalų; be to, jie dar gausiais bū- riais, tikrais skrajojančiais ži- burėliais, švaistėsi ore. Mano palapinei rodė dėmesio ir dar kažkokie paukščiai: ant lentinio stogelio dieną naktį jie krapštėsi ir valė savo snapus.

Tai tokių Dievo padarų supa- mas, jų savaip kalbinamas ar

trukdomas, aš puikiai savo "pa- stogėje" porą mėnesių gyvenau. Kokia pusė kilometro atstu nuo mano palapinės ant kalno gyveno airis fermeris, kuris augino vy- nuoges, kornus (kukurūzus) ir laikė porą karvių. Kartą per dieną aš nueidavau pas jį pasimaitinti. Dvi jo paauglės mergaitės Gledis ir Eni, mano didelės draugės, atnešdavo man pusryčių ir vakarienės po puo- delį pieno ir lustelį duonos su sviestu, o kitąkart ir kiaušinį. Visa šeima -- buvo ten dar motina ir duklė su vyru -- gy- veno, kaip jie sakėsi, laimingai. Tik viena drumstė jų ramų gy- venimą -- tai tėvo ir žento nuo- latiniai politiniai ginčai. Vienas jų priklausė respublikonų, kitas demokratų partijai. Kasdien per pietus jie susikibdavę ir ginčy- davosi su nemažėjančia aistra. Artinosi, mat, prezidento rinki- mai. Aš kartais iš nuobodumo pritarėdavau kurio nors jų pa- reikštai minčiai. Tada kitas tuojau man su tvirtu įsitikinimu sakėdavo: "No, mister, tamsta nesi Amerikos pilietis ir to da- lyko negali suprasti."

Užtat dažnai vakarais kone visa šeima ateidavo pas mane prie Potomac pasiklausyti mano švil- pavimo fleita.

Aš fleitistas. Kadaise dar Ve- veriuose mokytojų seminarijos fei- cheris nustatė, kad mano krū- tinė labai plokščia, o tas rodo, kad mano plaučiai silpni ir rei- kia juos sustiprinti. Dėl to reikia man dažniau į ką nors pūsti. Pūsti trombonu arba kornetu bū- tų per sunku, bet fleita geriausiai tiktų. Pristatė mane mokytiis gro- ti fleita pas vyresnės klasės mo- kinį fleitistą Skorką. Po metų

Dirvos bendradarbiai New Yorke Pranas Narvydas ir Antanas Sodaitis.

jau pūčiau seminarijos orkestre, o vėliau jau visą gyvenimą švilpavau pats vienas. Vasaromis tėviškės sodely, Kurpių miš- kuose, Narevo pelkynuose išve- džiodavau mūsų dainų arba savo komponuotas melodijas. Žavioms varšuvietėms kirsdavau mazur- kas ir krakoviakus arba ir lie- tuviškas polkutes. Paryžiuje mano melodijos buvo panašios į alkaną šunelio ūkščiavimą. Bent taip apibūdindavo mano muziką alkanų dienų draugas Juozas Ko- dis. Muenchene kone kas vakarą turėdavau pašvilpti bent porą lie- tuviškų dainelių gražiajai frelli- nai Trudai, -- bene iš to Petras Kalpokas darė išvadą, kad aš ar- tik neišviliosias jos į Lietuvą rugių pianti ir šieno grėbti.

Kiekvieną savo jaunystelės va- sarą grįžęs į gimtuosius Balkū- nus, šiltais tyliais vakarais iš po mūsų sodelio lietuvių leisdavau čia linksmas, čia gaudžias dai- nas į plačias mūsų pakalnes. Klausydavo tuomet mano fleitos ir kaimyniniai Kurnėnai, ir Kur- ciniškiai, ir Mancionai, ir Luks- nėnai. O man nutilus, atbėgdavo pas mane švelnutis aidas iš Aniškio giraitės pasakyti, kad ir ten klausėsi mano širdies daine- lių mergelės ir bernėliai, su- sėdę po plačiais ažuolais.

Bet ypač buvau raginamas gro- ti ir mielai klausomas mano iš- pildomų kaimo melodijų (o jų aš žinojau apie porą šimtų) Pa- vėžupyje pas Putvinskius, pas kuriuos vasaromis apsilankyda- vau ir kur paprastai rasdavau jų nuolatinis svečius -- Jablonskį, Višinskį, Janulaite, Žemaitę ir kitus. Šiltais vakarais sueidavo visi į sodą, o aš atsisėdęs kur nors atokiau, grodavau savo dai-

nas. Kartą tokį žavų vakarą J. Jab- lonskis man pasakė, kad šitų dai- nų kalba yra gera, aiški ir ne- reikalauja jokių taisymsų, -- man tie jo žodžiai skambėjo kaip malonus komplimentas.

Aišku, kad fleitą su savim tu- rėjau ir Amerikoje. Tad ne kar- tą ten tekdavo man lenktyniauti su paukščiais, ir tas kaip tik dažniausiai atsitikdavo prie Po- tomac rytmečiais. Būdavo, kada tik, saulei patekėjus, pradėdau groti, tuojau čia pat atsiranda galybės paukščių, kurie sten- giasi įvairiausiais balsais ma- ne perrėkti. Ir tai jiems pap- prastai pasisekdavo: jie pakel- davo tokį triukšmą, kad nori nenori turi nutilti. Man nutilus, ir jie nutildavo. Pradėk vėl, -- ir vėl aplink triukšmas, švilpi- mas. Priejau išvados, kad tie amerikoniški rėksniai nenori duoti lietuviui balso, ir tiek. (Bus daugiau)

Paraginkit savo pa- žįstamus užsiprenu- meruoti DIRVĄ.

Vaiko gražiausios nuotraukos KONKURSAS

Dirva skelbia vaiko gražiausios nuotraukos konkursą.

Konkurse gali dalyvauti visi lietuviai, prisijū- dami nuotrauką lietuvių kilmės berniuko ar mer- gaitės, ne vyresnį kaip 10 metų amžiaus. Nuo- trauka turi būti nemažesnė kaip atvirutės for- mato dydžio, nespaltvota, portretinė ar veiksminė, bet joje neturi būti daugiau asmenų, kaip vienas vaikas. Prie nuotraukos turi būti pridėti duome- nys: vaiko vardas ir pavardė, amžius, gyvenamoji vieta ir fotografavusiojo pavardė ir adresas. Kon- kursan nepriimamos svetimačių fotografų da- rytos nuotraukos.

Nuotraukos siunčiamos iki 1961 m. lapkričio 1 d. Dirvos redakcijai, 6907 Superior Ave., Cleve- land 3, Ohio, pažymint, kad jos skirtos konkursui. Jos bus numeruojamos pagal gavimo eilę ir spaus- dinamos Dirvoje. Pasibaigus konkursui, gražiau- sias tris nuotraukas išrenka Dirvos redakcija, pa- sikvietusi du specialistus fotografus. Ir už gra- ziausias nuotraukas, jų autoriams, paskiria tris pinigines premijas: \$25.00, \$15.00 ir \$10.00.

Prašome nuotraukas siųsti tuoj pat, kad jų perdaug nesūsirinktų konkurso pabaigoje.

DIRVA

EAGLE STAMPS REISKIA DAR DIDESNI SUTAUPYMA

the **MAY** co's **NOW 3 BASEMENT stores**

Downtown - Public Square Cedar Center - Ridge & Ridgewood Drive

GRAŽAUS GĖLĖTO RAŠTO COTTON SAILCLOTH

UŽVALKALAI

- Garantuoti mašinos skalbimui
- Patvarūs, gražaus stiliaus
- Balti • Žali • Nutmeg

Kėdžių
stiliaus

5.99

Jūsų proga pagražinti
Jūsų namus
rudens sezonui!

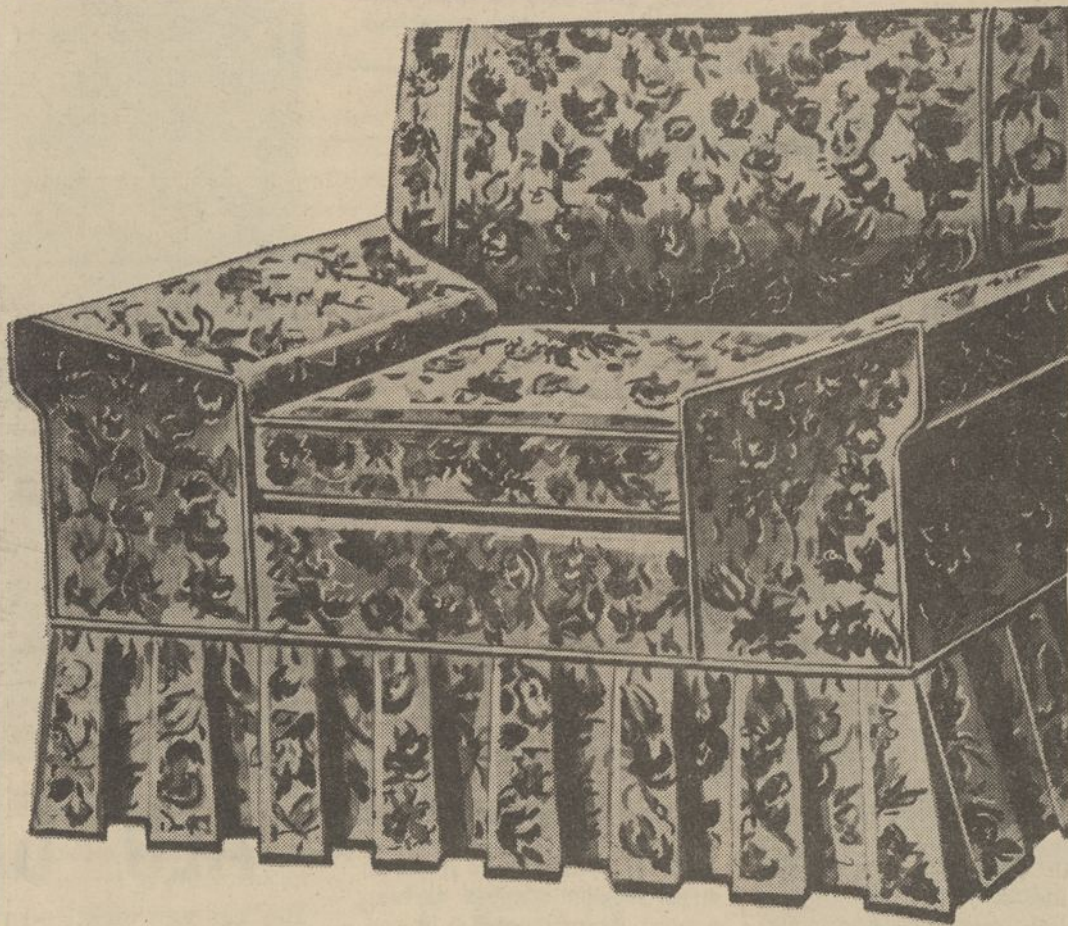
Sofos stiliaus

12.99

Paruošti cotton-sailcloth užvalkalai su visu gro- žiu, visu dekoratyviniu stilium specialiai gamintų užvalkalų. Pilnai iškirpti su daug detalių. Pagal- vės yra apverčiamos... kraštai yra sustiprinti. Užeikite kol yra pilnas pasirinkimas. Pasirinkite iš dišinėje parodytų stilių.

Paštu ir telefonu užsakymai pildomi...
Šaukite CHerry 1-3070

Basement Drapery Department...
The May Company, All 3 Stores

KANADOS LIETUVIŲ DIENAI ARTĖJANT

Artėja rugsėjo mėn. 2 d. (Labor Day) — artėja ir 8-ji Kanados lietuvių diena Montrealyje.

Lietuvių diena ruošti komitetas su didžiausiu atydomu svarsto lietuvių dienos programą ir visokius su tuom susijusius reikalus.

Tikėdami, kad ta proga Montrealyje atsilankys daug tautiečių, ne tik iš Kanados, bet ir JAV, ruošos komitetas labai susirūpinęs visus atvykstančius aprūpinti nakvynėmis. Tam tikslui yra sudarytas butų ir informacijos skyrius.

L. diena ruošti komitetas kreipiasi į visus lietuvius, kurie numato tą progą atsilankyti Montrealyje ir neturi pažįstamų, kur galėtų apsistoti, parašyti laišką arba paskambinti butų ir informacijos pareigūnams. Laiškuose prašoma nurodyti: kiek asmenų, kada atvyks (ar bent išvyks) į Montrealį, kokiom priemonėm (traukiniu, autobusu, lėktuvu, ar savo mašina) ir kiek dienų numato svečiuotis.

Laiškus prašoma adresuoti: J. Adomaitis, 591 Gerald St., La Salle, Q, tel. DO 6-7639, arba J. Adomonis, 1674 Cuvrette St., Ville St. Laurent, Montreal, Q., telef. RI 4-6940.

KOMUNISTAI TVIRTINASI KONGE

Sovietų remiamas Antoine Gizengos režimas Stanleyvilėje paskelbė, kad jis "likviduojasis" naujosios centrinės vyriausybės naudai. Tos vyriausybės prieky stovi socialistas Cyrille Adoula, o Gizenga yra jos vicepremieras.

Jungtinių Tautų misijos sluoksniuose džiūgaujama, kad Adoulo vyriausybė tuo būdu įgyjanti platesnį pagrindą, perimdama savo kontrolėn ligšiol atskilusias Kongo dalis. Bet blai vesni stebėtojai tame Gizengos manevre įžiūri didėjantį Kongo sukomunistinimo pavojų.

Gizengos režimas ligšiol skelbėsi esąs "vienintelė legali Kongo vyriausybė", jį buvo pripažinę komunistų ir kai kurie Afrikos kraštai, akredituodami ambasadorius arba ambasadų reikalų vedėjus. Jie tuoj pat buvo oficialiai painformuoti apie "Stanleyvilės vyriausybės" nutarimą, bet tame mieste esantiems JAV ir Britanijos konsulatams nieko nepranešta. Be to, Stanleyvilėje veikė aštuoni rusai ir trys čekai, kurių oficialusis statusas nebuvo skelbiamas, bet žinoma, kad jie buvo vyriausybės patarėjai.

Centrinės vyriausybės premjeras Adoula pakartojo, kad negalį būti nė klausimo apie derybas tarp jo vyriausybės ir Katangos provincijos. Jis iš naujo pabrėžė, kad Katanga jei nenusileis būsimai užimta ginklu.

Katangos prez. Tschombe, ligšiol boikotavęs parlamento posėdžius, dabar atsiuntė savo delegatus. Jis pats žada į Leopoldvilę atvykti šios savaitės pabaigoje.

* METROPOLITAN OPERA New Yorke paskelbė neveiksianti ateinant sezoną dėl nepakeliamų muzikantų unijos reikalavimų: jie pareikalavo padidinti atlyginimus nuo 178 iki 243 dolerių per savaitę, kas būtų atnešę 750,000 dolerių deficitą. Opera veikė 76 sezonus be pertraukos.

* URUGVAJUJE vykstančioje tarpamerikinėje ekonominių ir socialinių reikalų konferencijoje JAV pasiūlė ilgametę pažangos programą, pažadėdama 20 bil. dolerių dydžio investicijas Lotynų Amerikos kraštų gyvenimo lygiui pakelti. Programon įsijungiantieji kraštai gautų paskolas iki 50 metų už labai žemas palūkanas arba ir visiškai be jų. Iždo sekretoriui Dillonui paskelbus tą programą, visi delegatai atsistoję ir ilgai plojo, išskyrus komunisto Che Guevara vadovaujamą Kubos delegaciją.

Mirusio klebono kun. B. Barčio palaikai išnešami iš šv. Jurgio bažnyčios Clevelande paskutinei kelionei į Kalvarijos kapines. Prieky eina kun. Dziegoraitis.

V. Plodžinsko nuotrauka

Prie Pymatuning ežero stovyklavusių Clevelando skautų dalis. Iš dešinės: G. Matulevičius, A. Knystautas, G. Lazdinis, B. Taoras, A. Taoras (abu iš Pittsburgho), G. Augis, G. Mekeša, Ig. Musteikis, K. Steponavičius, B. Grigaliūnas, R. Karosas, R. Lipnevičius, A. Rukšėnas.

V. Kizlaičio nuotrauka

Stovyklavę prie Pymatuning ežero Clevelando skautai savo "stalą" buvo papuošę Vytimi ir lietuviškais ornamentais. Sėdi: L. Melsbakas, P. Žygas, A. Rukšėnas. Stovi M. Jakulis ir L. Juodvalkis.

V. Kizlaičio nuotrauka

Vilkikai, stovyklavę prie Pymatuning ežero.

V. Kizlaičio nuotrauka

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

DETROIT

Kad lietuviškas balsas skambėtų...

A. L. B. Radijo Klubu gegužinė įvyks rugpiūčio 13 dieną, sekmadienį, gražiam International COPE-RATIVE SOCIETY parke, prie Chemung ežero. Ši vieta lengvai pasiekama važiuojant Grand River 16 keliu iki Brighton miestelio. Pravažiavus Brighton, už 5 mylių, dešinėje pusėje, pamatysite Chemung ežerą ir įvažiavimo vartus su iškaba — International Co. Society ir Radijo Klubu gegužinė. Sukite pro vartus į dešinę ir jūs jau būsite gegužinėje.

Svečius prašome rinktis anksti, nes parkas yra kaip vasarvietė ir prie ežero yra puiki maudymosi vieta. Vaikams yra puikios žaidimų aikštelės su supynėmis ir kitais įvairumais. Bus turtingi laimėjimai, gera muzika šokiams, bus kepmas tradicinis sašlykas užsigeriant alumi ir minkštaisiais gėrimais.

Atminkime, kad tik nuo mūsų visų priklauso, kad lietuviškas balsas skambėtų radijo bangomis ir kiekvieną sekmadienį mums primintų mūsų brangią tėviškę. Tad raskime kelias valandas laiko ir paremkime atsilankydami į ruošiamą metinę gegužinę. J.

Romas Misiūnas, tarnaujantis JAV kariuomenėje, buvo parvykęs į Clevelandą dviem savaitėm atostogų. Nuo liepos 1 jis pakeltas į pirmąją vyresniškumo laipsnį -- Pcf. R. Misiūnas dirba kariuomenės kapeliono raštinėje. Aplankęs redakciją, Misiūnas užsisakė Dirvą.

V. Kizlaičio nuotrauka

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAIŠ,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraitis į atstovę

PAULINA

MOZURAITIS-BENNETT

HI 2-4450

642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Lietuvių Diena šiemet rengiama sekmadienį, rugsėjo 3, Neurų ūkyje, prie Brunswick, Ohio. Nuvažiavimas daugeliui žinomas, o dar nebuvusiems lengviausia surasti iš Brunswick miestelio centro pasukti šiaurėn 303 keliu. Ir tuoj žiūrėti pasukimą į kelią dešinėje, vedantį į Neuros mišką.

Abi Clevelando Lietuvių Bendruomenės apylinkės ruošiasi visus svečius pa-

tenkinti įvairia programa, sportu, jaunimo žaidimais, šokiais ir pasivažinimu.

Į Lietuvių Dieną, įvykstančią Neuros ūkyje, lengva iš Akrono, Youngstowno, Columbus, Daytono ir kitų artimesnių ir tolimesnių kolonijų.

Kviečiame visus lietuvius dalyvauti, pasimatyti, pabendrauti, pasidalinti mintimis su savo prieteliais, giminėmis. O jaunimui bus proga sudaryti naujas pažintis su skaitlingos Clevelando kolonijos jaunimu.

Bandykit atvykti apie 1 val. po pietų, turėsit pakankamai laiko pasižmonėti, pasivažinti ir laiku išvykti į namus.

Rengimo Komisija

• Mindaugas Rinkus nuo birželio pabaigos pakviestas į JAV armiją pusei metų apmokymui. Būdamas gimnazijoje, M. Rinkus priklausė Tautinės Apsaugos daliniams Clevelande.

• Šį sekmadienį, rugpiūčio 13 d., Neurų sodyboje įvyks stančioje Clevelando Sporto Klubu žaidbo gegužinėje, numatoma įvairių varžybų ir žaidimų vaikams ir suaugusiems.

Bus pademonstruotos parodomosios krepšinio rungtynės tarp LSK žaidbo vyrų ir jaunių komandų. Pirmą kartą matysime beisbolo varžybas tarp lietuvių. Numatoma pristatyti ir mūsų tinklininkes, S. A. Lietuvių ir Ohio meisteres.

Pradžia 1 val. Bus šokiai. Veiks bufetas.

Dviejų šeimų namas

19416 Cherokee, netoli East 185 St., naujas, plytinis dviejų šeimų namas. 4 kam. viršų, keturi apačioj. Po du mieg. kiekvienam. Dviejų automob. garažai. Viskas įrengta. Atidaryta kasdien.

Strekal Realty, statytojas
405 E. 200 St. IV 1-1100 (93)

• Mažai lietuvių šeimai reikalinga moteris namų ruošai. Pilnas išlaikymas, atskiras kambarys. Persikėlimo atveju išlaidos bus apmokėtos. Dėl sąlygų rašyti Dirvai. (91)

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday, 7:05-7:30 P. M.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.
SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

UTILITY BILL PAYMENTS
MONEY ORDER CHECKS,
TRAVELERS CHEQUES

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

DIRVA

Nr. 91

1961 m. rugpiūčio 9 d.

KAS IR KUR?

• Vyrų ir Moterų Tautiškas Pašalpinis Klubas, veikęs Los Angeles nuo 1927 metų, likviduotas. Nors Klubu įstatuose buvo įrašyta, kad likvidacijos atveju, turtas pereina Lietuvos mokykloms, bet prieš likviduojant įstatai buvo pakeisti, kad turtą galėtų pasidalinti likėnariai. Taigi liepos 30 d. tie nariai ir išsidalino \$6350, nė cento nepaskyrę net Vasario 16 Gimnazijai, o susirinkime nemažai prikabinę, kad už viską kalti... nauji ateiviai.

• Aktorius Henrikas Kačinskas su žmona Sofija vasaroja p. Šlepavičių viloj "Banga", Cape Cod, Mass.

• A. Zomer, iš Binghamton, N. Y., mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$8.00 auką.

• J. Suslavičius, Dirvos bičiulis iš Longlac, Kanados, mokėdamas už Dirvą, atsiuntė dvi naujas prenumeras ir užsisakė Alma Mater.

• Inž. J. Gaizutis, Dirvos bendradarbis, prašo atitaisyti, kad po nuotrauka, vaizduojančia Gintaro stovyklą, kur Aldona Dragunevičienė riša kaklaraistį, parašyta, kad tai jo nuotrauka. Nuotrauka yra St. Kero. J. Gaizutis tik pasirūpinęs, kad jos būtų Dirvai atsiųstos.

• P. J. Žiūrys, iš Avon Lake, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

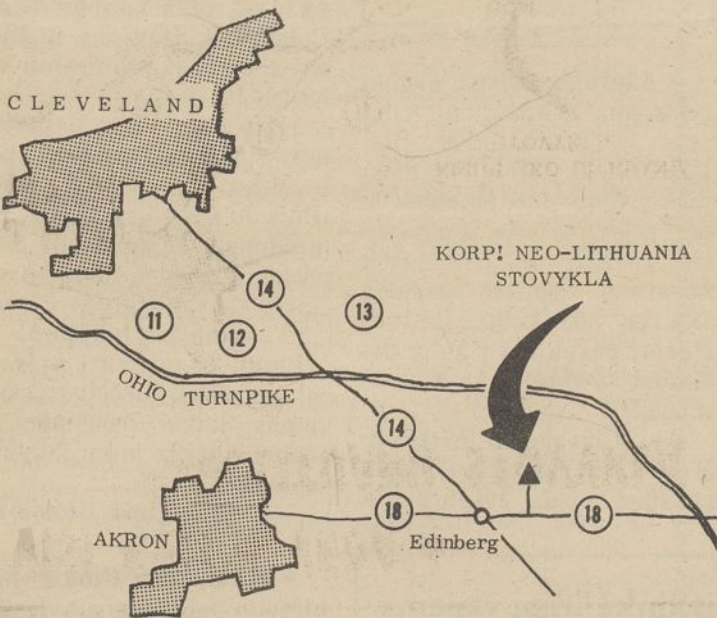
AUDEJUS, NE ANDRIUS

Po konkursine nuotrauka Nr. 5 turi būti Audrius Dragunevičius, bet ne Andrius, kaip buvo atspausa.

PAIEŠKOMAS

WILLIAM COLICH mirė Minesota valstijoje ir palikotrupų turto. Jo brolis Charles (Kazys) Colich ir kiti giminės anksčiau gyveno Chicagoje, William Colich giminės ar apie juos žinantieji prašomi atsilipti į LIETUVOS KONSULATĄ, 6147 So. ARTESIAN AVE., CHICAGO 29, ILL. Telefonas -- REpublic 7 -8334.

VISI KELIAI VEDA Į NEOLITUANŲ STOVYKLĄ

New Yorko ir Chicago neolituanai žada šiais metais stovykloje gausiai dalyvauti. Vyr. Korporacijos valdyboje gauti įsiregistruotųjų sąrašai yra geriausias ženklas, kad šiemet stovykloje tikrai bus linksma ir įdomu.

Stovyklavimo metu ten pat įvyks ir korporacijos filisterių suvažiavimas, kuriems rezervuota puiki vila prie ežero.

Stovykla lengvai pasiekama važiuojant visais keliais. Iš Clevelando važiuoti 14 keliu iki Edinberg, pasukti į kairę ir lengvai rasit kelią į stovyklą. Važiuojantiems Ohio Turnpike, išvažiuoti 13 išėjime ir važiuoti 14 keliu iki Edinbergo.

Ežero vaizdas Neo-Lithuania stovykloje, žiūrint iš filisteriams skirtos vilos.

Lietuvių delegacija Washingtone rūpinosi rezoliucijos pravedimu

Antanas Skirius, Jokūbas Stukas ir Vytautas Volertas liepos 28 d. lankėsi Washingtone darydami pastangas paspartinti Kuchel-Lipscomb rezoliucijos pravedimu JAV Kongrese.

Kongresmanas Glen Lipscomb pareiškė Antanui Skiriui, Jack Stukui ir Vytautui Volertui: "Jūs per vieną dieną padarėte rezoliucijos reikalu daugiau, negu kad aš būčiau padaręs per visą mėnesį." Senatorius Tom Kuchel jiems pareiškęs, kad ši rezoliucija galinti būti priimta dar šioje sesijoje. Atsisveikindamas su jais senatorius Tom Kuchel pabrėžęs: "Vyrai, darykite visą galimą spaudimą į Senato ir Atstovų Rūmų užsienio reikalų komisijų pirmininkus ir visus narius. Rašykite laiškus, siųskite telegramas".

Iš pašnekesių Senato ir Atstovų Rūmų užsienio reikalų komisijose, Antanas Skirius, Jack Stukas ir Vytautas Volertas susidarė įspūdį, kad Kuchel-Lipscomb rezoliucijai yra didelio pritarimo. Čia jiems buvo akcentuota, kad lietuviai darytų spaudimą ne tik į tų komisijų narius, bet taip pat į savo valstijų senatorius ir savo distriktų kongresmanus.

Ši Kongreso sesija galinti užsistėti iki spalio mėnesio vidurio. Anot senatoriaus Tom Kuchel, rezoliucijų esą daug. Akcentavęs, kad lietuviai, latviai ir estai išvystytų labai skubų spaudimą į abiejų komisijų narius ir savo steitų senatorius ir kongresmanus. Anot jo, meksikiečiai dėl vienos rezoliucijos kovoje trejetą metų; šiomis dienomis toji rezoliucija buvusi priimta.

Visi geros valios lietuviai dar sykį raginami atlikti šiuo taip svarbiu reikalu savo pareigą. Toji pareiga labai paprasta: parašyti po trumpą laiškutį abiems komisijų pirmininkams ir savo steito abiems senatoriams ir savo distrikto kongresmanui. Jei esi tai padaręs, pakartok dar kartą.

Kuchel-Lipscomb rezoliucijos iniciatoriai ir rėmėjai šiomis dienomis turi pasitarimus. Planuojama padaryti dar keletą didesnių žygių tos rezoliucijos reikalu.

Sudaromas specialus komitetas Kuchel-Lipscomb rezoliucijai remti

Sunkiam ir dideliu žy-

giui atlikti, Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyrius ėmėsi iniciatyvos suorganizuoti viso krašto lietuvių komitetą Kuchel-Lipscomb rezoliucijai remti — Lithuanian-American National Committee for Kuchel-Lipscomb Resolution.

Šio komiteto vadovu pakviestas Leonardas Valiukas. Darbo komiteto branduolį sudaro šio Los Angeles lietuvių veikėjai: Julius Jodelė, vienas iš pirmininkų vicepirmininkai — Rūta Kilmonytė, Jurgis Gliauda, dr. Petras Pamataitis, Bronius Budriūnas; sekretoriai — Alice Dotts, Edmundas Arbas ir Juozas Kojelis; kasininkai — Antanas Skirius ir Jurgis A. Petrauskas. Į šį komitetą yra pakviesta įsijungti visa eilė JAV-bių lietuvių darbuotojų. Dalis iš pakviestųjų jau yra davę sutikimą įeiti į šį komitetą vienu ar kitu titulu. Pilnas komiteto sąstatas bus paskelbtas vėliau. Vienas iš svarbesnių komiteto planų, tai komiteto žygis į Washingtoną rugsėjo mėnesio pradžioje.

Visais šio komiteto klausimais rašyti komiteto sekretoriams: Edmundui Arbui, 1125 Larrabee Street, West Hollywood 46, California; Juozui Kojeliui, 3440 Barry Avenue, Los Angeles 66, California.

PAIEŠKOMI

Blažiai Antanas ir Kazimieras, gimę Lukšių Kaime, Jurbarko valsčiuje, Raseinių apskr.

Navagrockis Maikis, Vaclovo sūnus, gimęs Chicagoje ir gyvenęs So. Ruble St.

Navagrockis Stasys, jo brolis, pakeitęs pavardę į Stanley Norman, gyvenęs West 19th Place.

Širvis Juozas, Jono sūnus, gyvenęs 10732 So. Rhodes Ave. Šlepetienė Emilija, Kazimiero našlė.

Žiukas Povilas, Antano sūnus, atvykęs prieš I karą.

Prašoma atsilipti į: LIETUVOS KONSULATĄ 6147 SO. ARTESIAN AVE. CHICAGO 29, ILL. Tel. REpublic 7-8334.

Kas Dirvos neskaito

— daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

VISAD TURĖK PO RANKA GERĄ DOVANĄ

Skundžiamasi, kad lietuviškos knygos skaitytojų skaičius labai sumažėjęs. O mes galvojame, kad lietuviška knyga dar gali skaitytojų surašti. Ypač gera knyga, kokia yra R. Spalio Alma Mater.

Įsigyk ją savo bibliotekai. Įsigyk ir vieną dovanoms. Kai ateis kokia proga sveikinti artimuosius, tada nereikės rūpintis, o dovana bus jūsų namuose, įrišta gražiais, kietais viršeliais.

Įsigydamas Almą Mater paremsi lietuvių rašytoją, lietuviškos knygos leidyklą ir svarbiausia, įrodysi, kad gera lietuviška knyga skaitytojų dar turi.

Užsisakant naudokis pridėdama atkarpą.

DIRVA
6907 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio.

Siunčiu \$5.00 ir prašau man išsiųsti R. Spalio naują knygą "Alma Mater".

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

VAIKO GRAŽIAUSIOS NUOTRAUKOS KONKURSA

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 12. Saulius Juodvalkis, 4 metų amž., iš Clevelando. Nuotrauka Aldonos Juodvalkienės.

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 13. Dalia-Julytė... 4 metų amž., Sibire gimusi lietuvaite. Nuotrauka P. P.

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 14. Linas Balsys 11 mėn. amž., iš Waterbury. Nuotrauka Antano Balsio.